

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Сучасні тренінгові технології для розвитку особистості: основні напрямки та технології

Збірник матеріалів

**Всеукраїнська науково - практична конференція з
міжнародною участю
15-16 квітня**

Київ 2026

УДК 159.923.2:37.015.3]:061.3(082)

Сучасні тренінгові технології для розвитку особистості: основні напрямки та технології : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (15-16 квітня 2026 р.) / за заг. ред. Перепелюк Т.Д., Київ: МДУ, 2026, 280 с.

Головний редактор: Перепелюк Т.Д., кандидат психологічних наук, професор, професор кафедри практичної психології, Маріупольський державний університет

Редакційна колегія:

Блашкова О.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практичної психології, Маріупольський державний університет

Полілуєва І.В., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Відповідальний за випуск:

Перепелюк Т.Д., кандидат психологічних наук, професор, професор кафедри практичної психології;

Шахов В.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології

Рекомендовано до друку вченою радою психолого-педагогічного
факультету Маріупольського державного університету
(протокол № 8 від 27.05.2026 р.)

Збірник тез «Сучасні тренінгові технології для розвитку особистості: основні напрямки та технології» створено за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, яка відбулася 15-16 квітня 2026 року. У збірнику представлено результати аналізу зарубіжних та вітчизняних досліджень з питань впливу психологічних тренінгів на психологічне здоров'я особистості у кризових життєвих ситуаціях; окреслено можливості використання групових форм роботи під час кризових та екстремальних ситуацій; окреслено методики організації тренінгів зі здобувачами вищої освіти в умовах змішаних форм навчання; охарактеризовано екзистенційно-психологічні впливи екстремальних ситуацій на особистість здобувачів і викладачів, з військовослужбовцями та цивільним населенням; визначено перспективи подальших досліджень тренінгових методів.

Збірник адресовано психологам, соціальним працівникам, здобувачам закладів вищої освіти та всім, хто цікавиться психологією особистості та психологією діяльності у кризових ситуаціях.

7. Masten A. S. Resilience in developing systems: The 2018 Elizabeth Young-Bruehl Memorial Lecture. *The Psychoanalytic Study of the Child*. 2019. Vol. 72, № 1. P. 15–27.

8. Panchenko V., Lomonosova N. Psychological health and resilience of students in terms of war. *Mental Health & Human Resilience*. 2023. Vol. 15. P. 44–58.

ВОСТРИКОВА Світлана,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,

Маріупольський державний університет

ГОЛЮК Оксана,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освіти,

Маріупольський державний університет

КОНСТРУКТИВНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПРАЦІВНИКІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

Комунікація є однією з провідних потреб людини як суспільної істоти, необхідною умовою для соціалізації, що зумовлено визначальною роллю комунікації в забезпеченні засвоєння соціальних знань і норм, а також у формуванні поведінки, яка соціально схвалюється. Суть комунікації полягає в установленні та розвитку контактів між індивідами, що виникають у зв'язку з необхідністю спільної діяльності. Особливо актуальна проблема комунікативної компетентності для людей, пов'язаних з наданням соціальної допомоги людям, які опинилися у складній життєвій ситуації [1, с.48].

Реалізація всіх необхідних у професії якостей компетентного фахівця соціальної сфери відбувається в процесі спілкування, яке виступає необхідною складовою професійної діяльності. Під спілкуванням розуміють форму взаємодії, складний, багатоплановий процес встановлення і розвитку контактів між людьми. Спілкування виникає у відповідь на необхідність спільної

діяльності або обміну інформацією, або потреби єдиної стратегії, або всього разом.

У будь-якому випадку спілкування обов'язково супроводжує процес суспільно-трудових відносин. У соціальній психології вважається, що спілкування – складний і багатогранний процес, в структурі якого можна виділити три взаємопов'язані сторони: обмін інформацією (комунікативна сторона), організацію спільної діяльності, взаємодії (інтерактивна сторона) та процес і результат прийняття один одного, сприйняття один одного, зумовлюють розуміння (перцептивна сторона) [3, с.181].

Однією з головних умов ефективної комунікації є довіра. Вона формується через чіткість і послідовність комунікацій, відкритість та відповідальність, здатність адаптувати комунікативний стиль до культури клієнта.

Сформуємо практичні рекомендації для керівників соціальних служб щодо підтримки високого рівня командної взаємодії засобами комунікативного менеджменту у вигляді таких блоків: аналітичний, стратегічний, операційний та рефлексивний.

Аналітичний блок характеризується через аналіз комунікативного середовища (зовнішнього і внутрішнього), моніторинг потреб клієнтів; оцінку засобів комунікації. У стратегічному блоці відбувається формулювання комунікативних цілей, які узгоджуються з керівництвом та визначення ключових меседжів, тональності комунікацій поряд з плануванням сценаріїв взаємодії (в умовах змін/криз). У операційному блоці формування комунікативного управління відбувається через реалізацію внутрішнього та зовнішнього інформаційного обміну з використанням цифрових інструментів й управління командами через взаємодію. Рефлексивний же блок передбачає отримання зворотного зв'язку, оцінку ефективності (KPI, якісні показники) та коригування стратегії. Такий підхід забезпечує замкнутий цикл управління комунікаціями, де кожен етап слугує підставою для удосконалення наступного [2, с.25].

Упровадження такої моделі дозволяє підвищити узгодженість комунікацій на всіх рівнях, оптимізувати процеси прийняття рішень, підвищити лояльність клієнтів і згуртованість команди, швидко адаптуватися до кризових ситуацій.

Пропонуємо наступні рекомендації щодо застосування моделі ефективного комунікативного менеджменту в умовах змін: впровадження регулярного аудиту комунікацій, з урахуванням зовнішніх змін та внутрішніх запитів персоналу, дозволить формувати комунікативну стратегію на основі цінностей компанії та її клієнтів, а також забезпечить цифрову інтеграцію каналів комунікації та використання інструментів зворотного зв'язку. А інвестування в розвиток комунікативної компетентності персоналу через спеціалізовані тренінги, орієнтовані на розвиток комунікативної компетентності та згуртованості команди, менторські програми, практики коучингу та застосовування рефлексивних механізмів оцінки ефективності комунікацій уможлиблює корегування стратегій у режимі реального часу. Реалізація цих рекомендацій дозволить підвищити ефективність управління комунікаціями.

Отже, в умовах постійних трансформацій комунікативний менеджмент перетворюється з допоміжної функції на ключовий інструмент ефективної професійної взаємодії фахівців соціальної сфери.

Література

1. Організаційно-педагогічні аспекти проведення тренінгів з питань соціального захисту і соціальної роботи в умовах воєнного стану : навчально-методичний посібник. За ред. І.М. Трубавіної. Кривий Ріг, 2024. 182 с. URL: https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/9832/1/посібник_тренінг_2024.pdf.
2. Горбунова В.В. Психологія командоутворення: Ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд : монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 380 с.
3. Панасюк Б.С. Командоутворення в організаціях: концепції і практики. Одеса: Астропринт, 2022. 212 с.